

Panna Nejmoudřejší. Tento titul známý z litanií je adresován matce Ježíšově Marii. Když poslouchám jednotlivá zvolání při mariánských litaniích, vždycky si znovu vzpomenu na nádherné podobenství o prozíravých pannách v Matoušově evangeliu (Mt 25, 1-13) : panny prozíravé, panny pošetilé, ženich, svatba, zavřené dveře a hlas který končí tohle představení: „Bděte...“ V každé Bibli, kterou jsem měl v rukou bylo označení panen rozdílné: prozíravé panny, panny rozumné, moudré panny. Všechna ta slovíčka jsou si podobná, voní moudrostí. Jednou jsem zkusil mezi svými známými udělat malou anketu a položil jsem otázku: „*Co to je moudrost?*“ Tady jsou některé odpovědi: Moudrost je správně naslouchat, přežvykat to a podat dál. Moudrost je Boží dar. Moudrost je selský rozum. Moudrost je Kristus – „Moudrost, která si hraje před Hospodinem“. Moudrost je jít za představeným v pravý čas. Moudrost je rozum ozářený Duchem. Moudrost je vidět dále než na špičku nosu. Moudrost je být sám sebou. Moudrost je správně mluvit a mlčet ve správný čas. Moudrost je umění života. Tato paleta odpovědí potvrzuje, že moudrost nechápeme jako vzdělání, ale že je to dar od Boha. A že neslouží ani tak k myšlení, jako spíš ke konání. Stejně mi ale vrtalo hlavou, proč se říká, že je Maria kromě jiných „nej-“, také nej­moudřejší. Copak nikoho nenapadne vhodnější kandidát na tento titul? Třeba o Šalamounovi se v bibli říká, že se mu v moudrosti nikdo před ním ani po něm nevyrovná a jistě se najdou i jiné ukázkově osvícené hlavy.

Proč je Maria nej­moudřejší? Předpona NEJ- působí často provokativně. Nejednou jsem

slyšel slova, kterými se lidé se štědrá dávkou ironie popichují: „No ty jsi ten nej­moudřejší na světě. Myslíš si, že jsi spolkl všechnu moudrost světa?“ A Maria? Ne, opravdu nespokla všechnu moudrost světa. Ale jako nenápadná prozíravá družička z podobenství přijala naplno Ducha svatého – v řeči podobenství to znamená „má nejvíc oleje“. S tímto olejem dokázala vnitřně ustát všechny své životní pochybnosti, temnoty, dokonce i největší katastrofu svého života, když jí umučili nevinného syna. Může nám proto být učitelkou v předmětu, který se nazývá „Umění života“. Maria nevymyslela ani nevykonala nic vyloženě senzačního, avšak s nesmírnou hodnotou – ukazují nám, jak se choval nej­moudřejší člověk, kterého v katolické církvi ctíme. Jak se Maria chovala a jak reagovala v „krizových situacích“ svého života? Několik klíčových okamžiků pro zamyšlení nám všem: Maria moc nechápe, ale přijímá neobvyklé poslání při andělském zvěstování. Maria spěchá pomáhat své těhotné příbuzné Alžbětě. Maria rozvažuje o tom, co se děje kolem Ježíšova narození – pastýři, mudrcové, Simon a Anna v Chrámě. Maria rozvažuje o první známé roztržce ve Svaté rodině, když se Ježíš zatoulá v Chrámě. Maria intervenuje na svatbě u „nepříliš ochotného“ Ježíše ve prospěch oslavenců. Maria nese tíhu Ježíšova potulného kazatelského života, když on sám prohlašuje, že jeho přirozená rodina není pro něj na prvním místě. Maria stojí pod křížem. Maria zůstává uprostřed „pozůstalých“ učedníků.

Do letošního Adventu a pak do letošní Svaté noci Vám přeji Mariinu moudrost a přijetí Vtěleného Boha.
P. Ján Čukáš